

Instytut Pamięci Narodowej - Archiwum

<https://archiwum.ipn.gov.pl/pl/sledztwa/akty-oskarzenia/16989,171-Akt-oskarzenia-przeciwko-Franciszkowi-S.html>
03.03.2026, 20:20

171. Akt oskarżenia przeciwko Franciszkowi S.

W dniu 10 lipca 2007 roku prokurator Oddziałowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Rzeszowie skierował do Sądu Rejonowego w Łąncucie, akt oskarżenia przeciwko Franciszkowi S., oskarżonemu o to, że w okresie od 29 stycznia do 27 marca 1951 roku w Łąncucie, będąc funkcjonariuszem PUBP w Łąncucie, a tym samym funkcjonariuszem państwa komunistycznego, dopuścił się, podczas i w związku z urzędowaniem, działając wspólnie i w porozumieniu z jednym ustalonym funkcjonariuszem, przeciwko któremu toczy się odrębne postępowanie i innymi nieustalonymi co do liczby i tożsamości funkcjonariuszami tego Urzędu, zbrodni komunistycznej, będącej jednocześnie zbrodnią przeciwko ludzkości. Prokurator zarzucił oskarżonemu, że przekraczając swą władzę, w celu zmuszenia Ireny D. – przetrzymywanej w areszcie PUBP w Łąncucie - do złożenia określonych wyjaśnień i przyznania się do przynależności do organizacji niepodległościowej „Orlęta”, „znęcał się nad nią fizycznie i moralnie.

Franciszek S. dokonywał o różnych porach, także nocą, na przemian z innymi funkcjonariuszami częstych, wielogodzinnych przesłuchań, niespełna osiemnastoletniej wówczas Ireny D. Wyzywał i znieważał ją słowami wulgarnymi i obraźliwymi, groził, że zgnie w areszcie, kilkakrotnie kazał jej wykonywać przysiady i liczyć je, aż do zupełnej utraty sił oraz bił pokrzywdzoną.

W czasie trwania śledztwa Irena D., była wielokrotnie bita pięściami i różnymi przedmiotami. Aby zmusić ją do przyznania się do popełnienia zarzucanych jej czynów, aresztowano także ojca Ireny D. i przetrzymywano w areszcie przez okres kilku dni. Ojca Ireny D., w obecności córki przesłuchujący kopnął w twarz.

Irenę D. zmuszono w końcu do przyznania się do przynależności do organizacji niepodległościowej. Została skazana przez Wojskowy Sąd Rejonowy w Rzeszowie w dniu 19 kwietnia 1951 r. na 1 rok i 6 miesięcy pozbawienia wolności, przepadek mienia i utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na 1 rok.

Najwyższy Sąd Wojskowy w Warszawie, na wniosek Naczelnego Prokuratora Wojskowego uchylił wyrok i skierował sprawę do Prokuratury Rejonowej Rzeszowie w celu uzupełnienia śledztwa. Śledztwo przeciwko Irenie D. umorzono w dniu 23 czerwca 1952 r. W uzasadnieniu podniesiono między innymi, że „nie zdołano uzyskać żadnych materiałów, które by potwierdziły, że istniała nielegalna organizacji „Orlęta”, i że podejrzana była jej członkiem”

Prokurator zarzucił Franciszkowi S. popełnienie przestępstw opisanych w art. 286 § 1 i art. 246 kk z w zw. z art. 36 kk z 1932 roku w zw. z art.2 ust.1. i art. 3 Ustawy z dnia 18.12.1998 roku o IPN – KŚZpNP.

W dniu 10 grudnia 2007 r. Sąd Rejonowy w Łańcucie uznał oskarżonego winnym dokonania zarzucanych mu aktem oskarżenia czynów oraz skazał go na karę 1 roku i 6 miesięcy więzienia, warunkowo zawieszając jej wykonanie na okres próby 3 lat.